

Лондаренко Д.О.

здобувач наукового ступеня,
судово-економічний експерт
ПП «ГАЛАЕКСПЕРТ»

Londarenko Daria

PE «GALAEXPERT»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Стаття присвячена проблемі оцінки та прогнозування якісних зрушень у регіональній економіці. Основним завданням було формування переліку методологічних показників аналізу та прогнозування інноваційно-технологічного розвитку регіону. Запропоновано авторський підхід до вирішення проблеми. Виділено етапи регіонального інноваційно-технологічного прогнозування та зміни структурних зрушень у регіональній економіці (складання прогнозу, безпосередня розробка програм на основі прогнозу та реалізація цих програм). У дослідженні використано структурно-логічний метод аналізу. Сформовано систему показників оцінки та прогнозування структурних зрушень, що включає три аспекти. Перший аспект пов'язаний з аналізом систем показників, необхідних для оцінки інноваційної активності регіону. Другий аспект пов'язаний з оцінкою циклічності, що вимагає не тільки якісних, але і кількісних характеристик. Третій аспект пов'язаний з прогнозуванням структурних зрушень економіки в перспективі. Такий підхід дозволив отримати більш достовірні прогнози, підтверджені фактичними даними. Наголошено, що аналіз соціально-економічного стану економіки регіонів України, середньострокових і довгострокових тенденцій їх розвитку, інноваційної активності галузей і секторів і прогнозних розрахунків дозволяє зробити висновки про те, що забезпечити інноваційний прорив до 2030 р. регіони навряд чи зможуть. Але створити умови для сталого розвитку регіональної економіки і базу для інноваційного розвитку можна, і кроки в цьому напрямку адміністраціями українських регіонів активно здійснюються. Інноваційний варіант розвитку можливий за рахунок більш широкого використання природних ресурсів і перетворення структури економіки і ресурсного потенціалу регіонів в кластери. Це дозволить розширити нішеві товарні позиції за рахунок більш технологічних сегментів ринку, збільшити частку ВРП, підвищити обсяг експорту і знизити частку імпорту за рахунок продовольчого імпортозаміщення. Розроблено рекомендації щодо реалізації інноваційного сценарію розвитку регіонів, які можуть бути використані органами виконавчої влади при вдосконаленні структурної політики.

Ключові слова: інноваційно-технологічна модернізація, науково-технічний розвиток, регіональна економіка, інноваційна інфраструктура, економічне регулювання, кластеризація, інноваційна пауза, валовий регіональний продукт.

Постановка проблеми. Актуальність теми даного дослідження визначається стрімко зростаючим впливом таких нових форм інтеграції науки і виробництва на регіональному рівні, як технополіси і технопарки, на інноваційну перебудову галузевої і територіальної структури економіки регіонів розвинених країн світу. В умовах високих темпів інтеграції внутрішніх і зовнішніх ринків, руху капіталів і прискорення інвестиційних потоків сталий економічний і соціальний розвиток регіонів України передбачає динамічний, взаємопов'язаний і збалансований розвиток в регіонах сфер матеріального виробництва і виробничої інфраструктури, зростання чисельності населення і розвиток соціальної сфери. Ефективне функціонування регіональних соціально-економічних підсистем, підвищення рівня і якості життя населення на основі більш повного і ефективного приведення в дію вироб-

ничого, людського, природного, науково-технічного потенціалу регіонів, досягнення в них високих темпів економічного зростання може бути реалізовано тільки при забезпеченні інноваційного розвитку регіонів, основу якого становить інноваційно-технологічна модернізація економіки. У свою чергу вона являє собою удосконалення і оновлення економіки на основі впровадження новітніх науково-технічних досягнень і прогресивних технологій, здійснення ефективних структурних зрушень та інституційних перетворень, спрямованих на економічне зростання і підвищення конкурентоспроможності економіки регіону в міжрегіональному і міжнародному поділі праці. У нашій країні інноваційно-технологічна модернізація регіональної економіки тільки починає відбуватися, в стадії становлення знаходяться і наукові підходи до формування стратегії розвитку технополісів, організації

системи управління ними в умовах українських регіонів. Ефективні структурні зрушення в економіці регіонів, усунення сформованих галузевих і територіальних диспропорцій, подолання сировинної і напівпродуктової спрямованості промисловості, обмеження і регулювання монополізму в окремих сферах діяльності, забезпечення високих темпів впровадження досягнень науки і техніки, прискорений розвиток секторів промисловості, що виробляють конкурентоздатну кінцеву продукцію, є пріоритетними напрямками інноваційного розвитку регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем інноваційно-технологічної модернізації регіональної економіки присвячені праці таких дослідників, як Авдулова О., Глаузер Н., Кулькіна О., Келле В., Клейн Е., Татаркіна О., Дагаєва А., Суховій А., Перевалова Ю., Нестеренко О., Ятнова О., Голова В., Кузнєцова Г., Лагодієнко В., Тимоніна В., Богатирьова О., Шумпетер Й. та ін.

Незважаючи на увагу, яка приділяється проблемам інноваційно-технологічної модернізації економіки регіонів в Україні, існує необхідність в розробці науково-обґрунтованої теоретичної та практичної бази по формуванню інноваційних науково-технологічних об'єктів регіонального значення.

Формування цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування методологічних показників аналізу та прогнозування інноваційно-технологічного розвитку регіону.

Вклад основного матеріалу. Обґрунтованість і об'єктивність заходів керуючого впливу залежать від інформації, що відповідає цілям і завданням прогнозної роботи у всіх її ланках. На цьому етапі завдання зводиться до встановлення певного переліку показників, необхідних, по-перше, для вирішення прогнозних завдань і, по-друге, для забезпечення ефективності керуючих впливів на економіку.

Система повинна бути такою, щоб кожен із вхідних в неї показників був каталізатором господарських процесів в часі в умовах якісних змін у виробництві і в споживанні і відображав потенційну силу народжуваного нового.

Таким чином, необхідна інформація повинна характеризувати різні процеси економіки минулого, сьогодення і майбутнього періодів часу (середньострокові і довгострокові тренди соціально-економічного розвитку, технологічну реальність регіону і динаміку зрушень науково-технологічного порядку, темпи зростання соціально-економічних процесів, а також вплив зовнішньоекономічного впливу на економіку регіону). Проблема обґрунтування такого переліку показників постає перед кожним дослідником, оскільки предметом аналізу та оцінок регіонального прогнозування є широке коло загальних і приватних параметрів і критеріїв. Основний підхід до переліку базується на повноті охоплення явищ і показників, що їх визначають і працюють у часі в умовах якісних змін. Показники повинні відображати інерцію традиційності і силу

«народжуваності» науково-технологічних тенденцій. Це і є головною проблемою в підготовці науково-методичної документації при складанні регіональних прогнозів. Разом з тим слід вирішувати і протилежне завдання – скорочення числа показників для цілей моделювання, оскільки їх велике число неможливо забезпечити повними статистичними даними в силу відсутності в даний час моніторингових науково-технологічних та інших змін, а також глибини ретроспекції необхідних показників [8].

Розробка конкретних заходів з управління регіональними програмами складається з декількох етапів, які визначають особливі вимоги до інформації довідкового, аналітичного, дослідницького характеру, необхідної для обґрунтування прийнятих рішень.

Регіональне науково-технологічне прогнозування та зміна структурних інноваційних зрушень в економіці включають три етапи роботи:

1) етап складання регіонального прогнозу, коли готуються необхідна організаційно-методична документація, наукова база, складаються прогнози, вивчаються стійкі тенденції, розробляються варіанти можливих шляхів соціально-економічного розвитку регіону;

2) етап безпосередньої розробки програм на основі прогнозів з метою визначення завдань та основних напрямків регіонального розвитку;

3) етап реалізації регіональних програм, коли прийняті уточнені завдання деталізуються і доводяться до відома виконавців, а потім здійснюється постійний контроль за їх виконанням, включаючи корективи для підтримки збалансованого розвитку.

На всіх етапах здійснюються два потоки робіт: підготовка та обґрунтування розрахунків і вибір оптимальних рішень, незважаючи на специфічні цілі і коло виконавців кожного з етапів.

У цьому комплексі робіт особливо важливим є перший етап, на якому розробляються концепції господарського розвитку, аналізуються пропорції, що забезпечують стійкі темпи зростання регіонального доходу, продуктивності суспільної праці і кожної галузі з метою можливого зростання рівня життя населення. На цьому етапі розробляються наукові прогнози тенденцій технологічного розвитку, конкурентоспроможності для прогнозування структурних зрушень у регіональній економіці [2].

Провідна роль у підготовці необхідних матеріалів першого етапу належить структурному аналізу змін, обумовлених технологічними спадами і підйомами економіки регіону, його конкурентоспроможності. Завдання аналізу зводяться не тільки до оцінки поточного стану, а й до визначення певного оптимального стану в майбутньому, за яким приймаються керуючі рішення на базі розроблених прогнозів соціально-економічної системи. Система узагальнюючих параметрів і показників досліджувалася з метою науково-технологічного прогнозування структурних зрушень в економіці окремого регіону, для чого необхідно вирішити наступні завдання:

- визначення концептуально-методичних підходів до науково-технологічного прогнозування розвитку регіональної системи;
- аналіз середньострокових і довгострокових трендів соціально-економічного розвитку за десятирічний період;
- оцінка інноваційно-технологічної реальності, що характеризує інноваційні та технологічні цикли економіки регіону;
- аналіз структурних особливостей економіки регіону;
- виявлення галузевих особливостей у відтворювальних секторах економіки (інноваційно-інвестиційному, енерго-сировинному, споживчому, інфраструктурному);
- виділення лідируючих галузей, здатних забезпечити технологічний розвиток за показниками продуктивності праці та віддачі основних виробничих фондів і фінансових результатів;
- оцінка конкурентоспроможності економіки регіону;
- побудова довгострокових прогнозів динаміки розвитку основних галузей, секторів економіки регіону з урахуванням інноваційно-технологічної складової та структурних змін.

Нами пропонується до застосування в даному контексті поетапної методології прогнозування на основі економіко-математичних методів, що включає:

- виявлення на основі опитувань фахівців наукових співтовариств, підприємств, адміністрації області перспективних технологічних тенденцій у розвитку галузей та економіки регіону в цілому;
- аналіз найважливіших середньострокових тенденцій в економіці та соціальній сфері;
- аналіз розвитку потенціалу галузей, секторів економіки та виявлення пропульсивних галузей за показниками ефективності та віддачі ресурсів;
- оцінку конкурентоспроможності економіки регіону;
- оцінку структурних зрушень за десятирічний період;
- побудова соціальних, галузевих і макроекономічних регіональних прогнозів.

З метою здійснення вищезазначеного дослідження пропонуємо також використовувати аналіз часових рядів, економетричні методи аналізу даних, модель економічного зростання Кобба-Дугласа і модифіковану модель Тімбергена [4].

Система показників для вирішення поставлених завдань прогнозування та моніторингу керуючих впливів на економіку регіону має формуватися за підсистемними блоками, виділеними відповідно до перерахованих завдань.

Слід наголосити, що на основі виявлення середньострокових тенденцій соціально-економічного розвитку регіону лежать показники динаміки і структури населення. Вони є вихідною базою і кінцевою метою всієї системи прогнозування, що обумовлює необхідність окремого блоку системи показників демографічної та соціальної динаміки. До цього блоку віднесемо такі параметри:

- зміна чисельності, народжуваності та смертності населення регіону;
- середня очікуваність тривалості життя населення регіону;
- рівень еміграції та імміграції в розрахунку на тисячу осіб населення регіону;
- частка населення у віці 60 років і старше, у відсотках до загальної чисельності населення регіону;
- частка працездатного населення віком від 15 до 60 років, у відсотках до загальної чисельності населення регіону;
- чисельність зайнятого населення, у відсотках до загальної чисельності населення регіону;
- відсоток безробітних, що обчислюється за методологією держави в регіоні;
- рівень захворюваності на тисячу осіб населення регіону;
- витрати на охорону здоров'я в регіоні, у відсотках до валового регіонального продукту (ВРП) і на душу населення в порівнянних цінах;
- рівень забезпеченості населення регіону продуктами, в тому числі вітчизняного виробництва;
- витрати на культуру в регіоні, у відсотках до ВРП і на душу населення в порівнянних цінах;
- динаміка реальних доходів на душу населення, середньорічні темпи приросту;
- диференціація доходів населення (співвідношення частки сумарних доходів верхніх і нижніх десяти відсотків населення).

Необхідність дослідження даної групи показників обумовлена потребою поліпшення якості життя населення, що передбачено державними програмами розвитку України до 2020 р.

Структурні зрушення в регіональній економіці обумовлені інноваційно-технічним прогресом, що забезпечує технологічні нововведення і позитивні структурні зрушення, і, навпаки, їх відсутність призводить до застоїв і кризових явищ. Тому необхідна комплексна оцінка показників інноваційного, науково-технічного і виробничого потенціалів, ступеня розвитку науки, інноваційної активності підприємств, галузей і в цілому економіки. Причому дослідження слід починати з опитування експертів і узагальнення перспектив технологічного розвитку на основі отриманих анкет, а також з формування паспорта технологій, що застосовуються галузями даної території [5].

Для забезпечення оптимальності прийнятих управлінських рішень дані показники повинні бути в зоні постійного моніторингу державних владних структур.

Структурні показники найбільш наочно відображають рівень розвитку території, але для повного уявлення вони доповнюються вартісними і натуральними показниками.

Особливе місце в аналізі та прогнозуванні повинні займати показники вартості основних виробничих фондів, оскільки вони є дійсним багатством суспільства. За вартістю основних виробничих фондів і випуску продукції можна судити про розмір, технічну

досконалість і ефективності використання засобів виробництва [7].

Головна роль у інноваційно-технологічних, економічних і соціальних змінах регіональної економіки належить інвестиціям. Для оцінки інвестиційної діяльності необхідно розглядати загальний обсяг інвестицій, інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності, їх структуру, участь іноземного капіталу, фінансові вкладення капіталу, інвестиції в основний капітал за державними програмами, обсяг прямих портфельних інвестицій, інвестиції в наукові дослідження і в нові технологічні рішення. При цьому важливо розглядати інвестиції в економіку як в поточних цінах, так і з урахуванням індексів фізичного обсягу [10].

Комплексний аналіз показників обсягу ВРП, виробництва продукції та вартості основних виробничих фондів, обсягу інвестицій, обсягу внутрішніх витрат на НДДКР та їх взаємозв'язків є необхідним, оскільки дозволяє аналізувати і порівнювати технологічну реальність, економічну ефективність суспільного виробництва, конкурентоспроможність галузей і секторів економіки регіону.

Разом з тим для порівняння рівня інноваційної активності та технологічної реальності крім об'ємних показників важливо використовувати показники на душу населення. Це такі показники, як ВРП, грошові доходи, інвестиції в основний капітал, внутрішні витрати на дослідження і розробки, оскільки вони будуть відображати ефективність економіки, соціальну ефективність, і на їх основі проводиться порівняльний аналіз в просторі і в часі [3].

До групи структурних показників, що відображають інноваційно-технологічні перетворення, необхідно включити показники, які характеризують безпосередньо внесок галузей і секторів в економіку регіону, в тому числі:

- питома вага галузей і видів виробництв-носіїв технічного прогресу в загальному випуску промисловості;
- частку експорту та імпорту продукції, частку основних фондів, частку інвестицій, частку ВРП, частку зайнятих в економіці, по галузях, секторах.

Для поглибленого структурного аналізу крім зазначених показників пропонуємо використовувати розрахункові окремі та узагальнюючі показники структурних зрушень (маса структурного зсуву, швидкість структурного зсуву, інтенсивність, потенціал, індекси структурних зрушень тощо).

Самостійне значення для оцінки економічної ефективності виробництва, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості регіону мають показники:

- фондвіддачі, фондоозброєності праці, вартості основних виробничих фондів на одиницю заробітної плати;
- трудомісткості, капіталомісткості, фондоємності;
- продуктивності праці, заробітної плати працівника, заробітної плати на одиницю фондів;
- рентабельності, фінансових результатів;
- витрат на одну гривню продукції, інвестицій на одну гривню основних виробничих фондів, інвестицій

на одну гривню відвантаженої продукції, а також на одну гривню витрат на дослідження і розробки;

- економічної ефективності витрат на НДДКР, соціальної ефективності витрат на дослідження і розробки, забезпеченості інноваційних процесів необхідним приростом основних фондів, обсягу відвантаженої продукції на одну гривню витрат на НДДКР і обсягу витрат на НДДКР на одну гривню відвантаженої продукції.

Таким чином, якісні показники характеризують структурні зрушення в економіці за періодами оцінювання. На їх основі можна отримати достовірну оцінку змін, обумовлених технологічною реальністю в прогностичному періоді щодо базового періоду. Кількісні показники визначають масштаби, обсяги змін. В оцінці соціально-економічної ситуації і прогнозах слід використовувати абсолютні, відносні і середні показники у вартісних, натуральних і грошових одиницях [5].

Пропонуємо орієнтовну схему підготовки аналітичних матеріалів для пояснення можливого підходу до складання переліку показників для аналогічного дослідження (рис. 1).

Самі по собі такі переліки як документи для підготовки необхідних даних розробляються дослідниками виходячи з поставлених цілей і практичних завдань. Частина показників розроблюваного переліку входить тільки в розрахункові матеріали, за якими ведеться дослідження, інша частина повинна входити в моніторинг оцінки інноваційної активності регіонів, що необхідний для цілей ефективного прийняття рішень.

Від повноти, достовірності та якості сформованої інформації залежатимуть подальші результати роботи по етапах реалізації структурної політики регіону.

Необхідним доповненням до оцінки інноваційно-технологічної реальності є дослідження галузей, секторів і в цілому економіки регіону на конкурентоспроможність за показниками ефективності планово-господарської діяльності [1].

Аналіз структурних зрушень на основі статистичних методів підтверджує неефективне управління структурними зрушеннями в економіці більшості регіонів України в 2008–2018 рр. За вказаний період в основному структурні зрушення за всіма показниками, що характеризують розвиток економіки регіонів, були різноспрямованими і носили регресивний характер. Це призвело до того, що навіть галузі, здатні бути конкурентоспроможними (сільське господарство, хімічне виробництво, металургія, деревообробна і харчова промисловість), не змогли забезпечити інноваційно-технологічний розвиток, незважаючи на те, що регіони України є досить привабливими для іноземного інвестора. Головна причина такого стану полягає в недостатньому бюджетному і внутрішньому інвестуванні.

Висновки. Таким чином, нами запропоновано орієнтовну схему підготовки аналітичних матеріалів для пояснення можливого підходу до складання переліку показників інноваційно-технологічного розвитку регіону. Самі по собі такі переліки як документи для підготовки необхідних даних розробляються дослідниками

Рис. 1. Алгоритм дослідження інноваційно-технологічної реальності

Джерело: розроблено автором

виходячи з поставлених цілей і практичних завдань. Частина показників розроблюваного переліку входить тільки в розрахункові матеріали, за якими ведеться дослідження, інша частина повинна входити в моніторинг оцінки інноваційної активності регіонів, що необхідний для цілей ефективного прийняття рішень. Від повноти, достовірності та якості сформованої інформації залежатимуть подальші результати роботи по етапах реалізації структурної політики регіону.

Аналіз соціально-економічного стану економіки регіонів, середньострокових і довгострокових тенденцій їх розвитку, інноваційної активності галузей і секторів і прогнозних розрахунків дозволяє зробити

висновок про те, що забезпечити інноваційний пролив до 2030 р. регіони України навряд чи зможуть. Але створити умови для сталого розвитку регіональної економіки і базу для інноваційного розвитку можна, і кроки в цьому напрямку адміністраціями українських регіонів активно здійснюються. Інноваційний варіант розвитку можливий за рахунок більш широкого використання природних ресурсів і перетворення структури економіки і ресурсного потенціалу регіонів в кластери. Це дозволить розширити нішеві товарні позиції за рахунок більш технологічних сегментів ринку, збільшити частку ВРП, підвищити обсяг експорту і знизити частку імпорту за рахунок продовольчого імпортозаміщення.

Список літератури:

1. Білозубенко В.С. Модернізація як інструмент перманентного розвитку соціально-економічних систем / В.С. Білозубенко, Г.О. Горіна, О.В. Абрашка. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки.* 2013. № 3. С. 57–65.
2. Геєць В. Модернізація в системі «суспільство – держава – економіка». *Журнал європейської економіки.* 2014. Т. 13. № 2. С. 111–124.
3. Качала Т.М. Модернізація як необхідна умова економічної відбудови. *Волинського інституту економіки та менеджменту.* 2011. № 2. С. 163–171.
4. Мокій А.І. Структурні реформи та інституційні зміни у транзитивних економіках – передумова економічного розвитку. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна.* Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. Вип. 18. Ч.1. С. 35–44.
5. Онищенко В.О. Теоретико-методологічні засади просторової організації інноваційної діяльності. *Економіка і регіон.* 2010. № 1(24). С. 3–9.
6. Тульчинська С.О. Інтелектуально-інноваційна модернізація економіки України: теоретико-методологічні аспекти : монографія. Київ, НТУУ «КПІ», 2018. 488 с.

7. Тульчинська С.О. Перспективи та доміанти розвитку інтелектуально-інноваційної системи регіонів України : монографія. Херсон, Вид-во «ПП Вишемирський В.С.», 2014. 210 с.
8. Тульчинський Р.В. Детермінанти становлення нового регіоналізму: теорія, методологія, практика : монографія. Херсон, Вид-во «ПП Вишемирський В.С.», 2018. 400 с.
9. Штефан С.І., Коротєєва Г.С. Фінансові інститути і інструменти модернізації економіки регіонів України. *Комунінальне господарство міст*. 2014. № 113. С. 223–228.
10. Lambooy Jan G. Evolutionary economics and regional policy. *The Annals of regional Science*. 2011. No. 35. P. 113–131.

References:

1. Bilozubenko V.S. Modernization as an instrument of permanent development of socio-economic systems / V.S Bilozubenko, G.O. Gorina, O.V. Abrashka. *Bulletin of Donetsk National University of Economics and Trade. Mykhailo Tuhan-Baranovsky. Series: Economic Sciences*. 2013. № 3. PP. 57–65.
2. Geets V. Modernization in the system "society – state – economy. *Journal of European Economy*. 2014. T. 13. № 2. PP. 111–124.
3. Kachala T.M. Modernization as a necessary condition for economic reconstruction. *Volyn Institute of Economics and Management*. 2011. № 2. PP. 163–171.
4. Mokiy A.I. Structural reforms and institutional changes in transitive economies – a prerequisite for economic development. *Bulletin of the Lviv Commercial Academy. The series is economic*. Lviv : Lviv Commercial Academy Publishing House, 2015. No. 18. Part 1. PP. 35–44.
5. Onishchenko V.O. Theoretical and methodological principles of spatial organization of innovation. *Economy and region*. 2010. № 1(24). PP. 3–9.
6. Tulchynska S.O. Intellectual and innovative modernization of the economy of Ukraine: theoretical and methodological aspects : monograph. Kyiv, NTUU “KPI”, 2018. 488 p.
7. Tulchynska S.O. Perspectives and dominants of development of intellectual-innovative system of regions of Ukraine : monograph. Kherson, Vyd-vo “PP Vyshemirsky V.S.”, 2014. 210 p.
8. Tulchinsky R.V. Determinants of the formation of a new regionalism: theory, methodology, practice : monograph. Kherson, Vyd-vo “PP Vyshemirsky V.S.”, 2018. 400 p.
9. Stefan S.I., Koroteeva G.S. Financial institutions and tools for modernization of the economy of the regions of Ukraine. *Municipal utilities*. 2014. № 113. PP. 223–288.
10. Lambooy Jan G. Evolutionary economics and regional policy. *The Annals of regional Science*. 2011. No. 35. PP. 113–131.

METHODOLOGICAL INDICATORS OF THE ANALYSIS AND FORECASTING OF INNOVATIVE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE REGION

The article is devoted to the problem of assessing and forecasting qualitative changes in the regional economy. The main task was to form a list of methodological indicators for analyzing and forecasting the innovative and technological development of the region. The author's approach to solving the problem is proposed. The stages of regional innovation and technological forecasting and changes in structural shifts in the regional economy are highlighted (making a forecast, directly developing programs based on the forecast and implementing these programs). The study uses a structural-logical method of analysis. A system of indicators for assessing and predicting structural changes has been formed, which includes three aspects. The first aspect is related to the analysis of indicator systems necessary for assessing the innovation activity of the region. The second aspect is related to the assessment of cyclicity, which requires not only qualitative, but also quantitative characteristics. The third aspect is related to predicting structural changes in the economy in the future. This approach allowed us to obtain more reliable forecasts, confirmed by actual data. It is noted that the analysis of the socio-economic state of the economy of the regions of Ukraine, medium-and long-term trends in their development, innovative activity of industries and sectors and forecast calculations allows us to conclude that the regions are unlikely to be able to provide an innovative breakthrough by 2030. However, it is possible to create conditions for the sustainable development of the regional economy and the basis for innovative development, and steps in this direction are being actively implemented by the administrations of Ukrainian regions. An innovative development option is possible due to the wider use of Natural Resources and the transformation of the structure of the economy and the resource potential of regions into clusters. This will allow expanding niche commodity positions through more technologically advanced market segments, increasing the share of GRP, increasing the volume of exports and reducing the share of imports through food import substitution. Recommendations have been developed for the implementation of an innovative scenario for regional development, which can be used by executive authorities to improve structural policy.

Key words: innovation and technological modernization, scientific and technical development, regional economy, innovation infrastructure, economic regulation, clustering, innovation pause, gross regional product.